

OBSAH.

KNIHA I.

HOSPODÁŘSTVÍ VEŘEJNÉ A FINANČNÍ VĚDA.

§. 1. Obce a působnost jejich str. 3.

Potřeby, jež vyžadují kolektivné činnosti pro úkoj 3. Pospolitéj úkoj potřeb skrze povinné jednoty: obce 5. Působnost státu jest měnivá, stále však základní minimum její 5. Regulující působnost státu: právní ráđ a předpisy jeho nejsou pouze negativné, nýbrž i pozitivné 7. Samočinná působnost státu a kdy místo pro ni 9. Působnost státu i ostatních obcí vzrůstá, avšak domněle nekonečný dosah její omezen samou skladbou státu 11.

§. 2. Hospodářství obcí str. 13.

Správní činnost obcí, kterou statky jsou vydávány a spotřebovány, vyhledává činnosti, kterou statkův jest nabýváno 13. Obce, nabývající a spotřebující, představují samostatné osobnosti hospodářské: hospodářství veřejná 14.

Některé rozdílnosti mezi hospodářstvím veřejným a soukromým: 1. Co do závislosti spotřeby na důchodu; Schäffleho poměrný úkoj všech potřeb veřejných i soukromých 15. 2. Souhlas zásad i ducha projímajících nabývací i spotřební odbor hospodářství 20. 3. Rozdílné trvání soukromých hospodářství osobitých a hospodářství veřejných 23.

§. 3. Finanční věda str. 23.

Politická ekonomie a státní vědy: obě theoretické, jsou konkrétními vědami sociologickými, o něž opírají se praktické

vědy politické 24. Předmět samostatné vědy finanční — nabývací činnost obcí — náleží do oboru i politické ekonomie i státních věd 25. Úkol samostatné vědy finanční a poměr její k politické ekonomii a ke státním vědám 27. Dosavadní methodo-logická nedokonalost finanční vědy; pokusy o nápravu 29.

Další vymezení předmětu finanční vědy: předmětem jejím je toliko nabývání peněžité úhrady pro potřebu osobní i věcnou. Význam docházejících nepeněžitých hodnot pro finance 36.

§. 4. Majetek obcí str. 42.

Majetek: kapitál i důchod a způsoby jejich; příjmy 44. Rozbor kategorií těch, jak objevují se v hospodářstvích veřejných. Kapitál úkojný — domanium veřejné 45; kapitál výrobní — domanium finanční 47. Důchod obcí a zvláštnosti jeho 49; rozřídění důchodu veřejného: původní a odvozený 52. Původní důchod finanční zavírá v sobě důchod výrobní (domaniový) a berní; společné a rozličné znaky jejich 53. Důchod odvozený 55. Příjmy finanční, jež nemají povahy důchodové 56.

§. 5. Hospodářská prozíravost a rozpočet . str. 57.

Potřeba prozíravosti a rozpočtu vůbec 58; proč ho je zvláště třeba při hospodářství veřejném 59. Rozpočet podrobný a hrubý — virementy 61. Působnost finančního ministra 63. Rozpočet jednotný a rozpočty fondové 64. Kontrolní účtování; periody rozpočtové a periody účetní 65. Rozpočet v ostatních svazcích obecních kromě státu 66.

Státoprávní význam rozpočtu státního 67; různá o věci té mínění 68. Rozpočet jest opravdovým zmocněním vlády k vedení záležitosti státních 69. Co znamená oděření rozpočtu 70.

KNIHA II.

DRUHY A VÝVOJ FINANČÍ.

§. 6. Druhy příjmů finančních str. 75.

Důležitost klassifikace 75. Obtíže činí příjmy důchodové; hranice mezi důchody výrobními a berními 76.

Důchod výrobní a rozdílné při nabývání jeho záměry výdělkové, záměry správní a právní postavení obcí 78. Čtverá skupina důchodu výrobního; u čtvrté má převahu element berní 84. Co jsou důchody zvané soukromohospodářské 85. Příspěvky rázu domaniového 85.

Důchod berní: poplatky a daně; rozdíl mezi nimi 86. Odlišení poplatkův od důchodu výrobního 87. Příspěvky rázu berního 89.

Rekapitulace: co jest dělidlem a co nelze přijati za základní dělidlo důchodů finančních 91. Historická povaha vytčených kategorií 93.

Důchod odvozený 94.

§. 7. Klassifikace příjmů finančních v literatuře finanční str. 95.

Kterak klassifikuje: Leroy-Beaulieu a Parieu; Cossa, Ricca-Salerno, Boccardo, Alessio a Zorli; Adolf Wagner, L. von Stein a Umpfenbach 95. Kritický rozhled 103. Klassifikace Saxova 104. Spisovatelé angličtí; Sidgwick 109. Pfeiffer a Roscher 111. Podrobný výklad klassifikace Bezobrazova 112; Chodský; Janžul 119; Lebedev. Biliński 120; Scheel a Schall 120.

Rozřídování důchodů finančních na řádné a mimořádné, jež někteří spisovatelé na prvé místo staví 123.

§. 8. Historický vývoj financí str. 124.

Všeobecný nástin vývoje financí státních. Těsná souvislost řádů politických a národohospodářských s řády finančními 124. Prvotné převládání důchodů domaniových 126. Města 127. Obrat v novém věku:

ubývání a nedostatečnost důchodů domanivých a přibývání berní 127. Absolutismus a jeho konání 128. Ústavní zřízení 129. Literatura dějin finančních 129.

Nástin vývoje státních financí v zemích českých 130. Původní veliké domanium, zvané království 130. Roboty zemské 131. Regály 133. Přehled důchodů královských ve XIII. věku; kterak m. j. těženo z mincování; mýta; (etymologie slov berně, Steuer, akcis a pod.) 134. Obrat na sklonku středního věku 140. Ferdinand I. Trvalé svolování berní; příklad z berní svolených r. 1534. a 1545. Rozdíl důchodů komorních a berních; účastenství sněmu ve věcech finančních 144. Doba pobělohorská 147; nenáhlý úpadek moci sněmů a absolutismus v XVIII. věku; finanční dílo absolutismu; vzrůst daní přímých, mizení domania. Ústavní monarchie; vzrůst daní nepřímých.

Regály — co byly; pojem regálu jest státoprávní a historický a nemá již místa v moderní finanční vědě 151.

Odchylný vývoj městských financí doložen příkladem města Prahy 153.

Povolování berní: podobný původ a rozdílný vývoj jeho v Čechách a v Anglii; příčiny rozdílnosti té 155.